

Αναφέρω την έκδοση αυτή, που μάλλον έμεινε εντός των τειχών, ως μια έκφραση των νέων λογοτεχνών της Αριστεράς που κρατούσαν αποστάσεις από τον σοσιαλιστικό ρεαλισμό, και θεωρήθηκε πως με την πρωτοβουλία τους αυτή ήθελαν να αναμετρηθούν με τους νέους του Τετραδίου. Το σημειώνω, διότι για έναν ιστορικό θα ήταν ακατάληπτα όσα έγραφε ο *Ιππόκαμπος* (τεύχ. 3) με τίτλο «Οι “Νέοι”», που είδαμε προηγουμένως.

Δεν γνωρίζω αν βρίσκεται το *Θεμέλιο* στις βιβλιοθήκες. Ένας όμως από τους πεζογράφους, ο Φύλλης Μήτσου, αναδημοσιεύοντας τα διηγήματά του εκείνων των χρόνων με τίτλο *Διηγήματα της εφηβείας και του πολέμου* (εκδ. Καστανιώτη, 1981), παρέθετε σε παράρτημα και σε διαφορετικό χαρτί τα δύο αυτά τεύχη του *Θεμέλιου*.

Ο «Φοίνικας»

Το ένα και μοναδικό τεύχος του περιοδικού *Φοίνικας* ανοίγει με το «Μοιρολόι για τον Ιγνάτιο Σάνχελ Μεχίας» του Λόρκα, που μεταφράζει ο Κλ. Κύρου (Ιούλιος 1947, σ. 1-6). Ακολουθούν: το αφήγημα «Η πολιτεία με τον χαμηλό ουρανό» του Γιώργου Καφταντζή (σ. 7-10), τα ποιήματα: «Γκουντιέρεθ» του Δ. Π. Παπαδίτσα (σ. 11), «Πρωινό», «Εφηβικό», «Ο άνεμος που πέρασε», «Μέρες Θεσσαλονίκης», «Η εκδίκηση του προσώπου μου ή 13η αδιέξοδος» του Π. Θασίτη (σ. 12-14) και «Η μητέρα» του Α. Σταθόπουλου (σ. 19).

Δημοσιεύεται επίσης η μελέτη «Η επικαιρότητα στην τέχνη» του Ν. Παππά, ως απόσπασμα της ευρύτερης εργασίας του «Η επαναστατική τέχνη» (σ. 15-18), η οποία, όσο ξέρω, ποτέ δεν δημοσιεύθηκε, αν και δεν χάθηκε ο κόσμος. Αντιγράφω το «Μέρες Θεσσαλονίκης» του Π. Θασίτη:

Άσε με να πιστεύω
 πως μπορούμε να κινησουμε από δω
 όπου μασούμε τον ήλιο με τα δόντια μας
 και διώχνουμε το φως απ' τα δωμάτιά μας ώς να μας λησμονήσει.
 Εδώ τα ξέρουμε και τα μισούμε όλα
 σαν τις χαρακιές του προσώπου μας
 και σαν τους τάφους τους οικογενειακούς
 όλο πικρή σοφία
 σαν την πανάρχαιη Καλημέρα
 χάρτινο χαμόγελο και προδοσία κι επιμονή.

